

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔε bε **Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra**

Kabi dunija sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bε. Namijonme xungbee naxa Ala xui mε, e fa na dentegε sa mixie bε. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa sebe Kitaabui kui. A dɔnχɔε ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunija birin bε.

Isa fatanxi Eburu bɔnsɔε nan na alo namijonme dangixie. A naxa na seriye birin natinme alo Ala nu wama a xɔn ma ki naxε. Kono Ala nu bara masenyi neεne nde so Isa yi ra, Eburu bɔnsɔε mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi ne.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kono yunubi kerɛn gbansan nu nɔma na saate kanade, mixi fa lɔε. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa saate neεne xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nɔma yunubie xafaride, mixi fa nɔ kiside.

Singe ra Ala nu bara sereχedubε ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kono e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa

yunubie raba ało booree, e naxa faxa. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunija saabui fanyi ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxe mu nu nōma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunija yamari sa keli Ala yirefanyi ma, a magoroxi dənnaxe.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bε a e xa xurusee ba sərəxε ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa adamadie bəjε raxara dondoronti, kōnō a mu nō e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a yamari a xa a yetε ba sərəxε ra dunija bε. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sōtō naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi nē a Ala Isa xεεxi nē alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bōnscε birin bε. Xibaaru fanyi nan na ki. Ala xa na raso won bəjε kui, won xa fahaamui sōtō na ma, a a findixi kisi nan na won bε. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bōnscε bε

Ala xa xεεra

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae bε namijōnmee saabui ra. A na raba nē sanmaya wuyaxi, a na raba nē ki wuyaxi ra.

² Kōnō yakəsi, naxan findixi waxati dōnxε ra, Ala a xa masenyi ti won bε a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunija ke tongoma ra, a dunija daa a xa Di nan saabui ra.

³ Yi Di findixi Ala xa nōrε tofanyi nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunija bun

tima a xa masenyi sənbəma nan na. A to gε yunubie xafaride, a naxa a magoro Ala Nɔrε Kanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekε ra, a xili fisamante nan sɔtɔ.

⁵ Ala mu a masenxi malekε yo bε,
«N ma di nan i ra,
to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi malekε yo bε,
«N tan findima a Baba ra,
a tan findima n mɑ di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunjna, a naxa a fala,

«Ala xa malekε xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekε xa fe ra,
«Ala xa malekε luma ne alɔ foye,
a xa walikε luma ne alɔ tε.»

⁸ Kɔnɔ a a masenxi ne a xa Di xa fe ra,
«Ala, i xa mange kibanyi buma ne abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangεya tɔnxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxuja mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala bara i sugandi
sεεwε kui.

I findixi fisamante nan na dangife i booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi ne,
«Marigi, i bara dunjna ti a fɔlε ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun bɔxi fama kanade,
kɔnɔ i tan buma ne abadan.
E forima ne alɔ dugi.

¹² I koore nun bɔxi mafindima ne
alɔ donma mafindima ki naxε.
E fama ne masarade alɔ sose masarama ki naxε.
Kɔnɔ i tan mu masarama,

i xa fe mu jɔnma abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi malekε yo bε,
«I xa dɔxɔ n yirefanyi ma,
han n xa ge i yaxuie ragorode i sanyi bun ma.»
¹⁴ Malekεe tan findixi Ala xa walikεe nan
na, fate mu na naxee bε, a naxee xεεma kisi
ketongoe malide.

2

Ala xa serεxe

¹ Won xa won jεngi sa na masenyi xɔn ma a
fanyi ra, won naxan mexi, alako won naxa kira
bεjnjin.

² Ala xa masenyi sεnbε nu gbo, a nu bara
naxan so malekεe yi ra. Adamadi naxee na
matandi, e naxa sare xɔrɔxɔs sɔtɔ. Xa nee sa
sare cɔtɔs cɔxɔcɔxɔs

³ won tan go? Xa won kisi xungbe rabolo, won
ma fe fa luma di? Won Marigi yati nan singe a
masenxi won bε, mixi naxee a xui mexi e fan
bara findi na seedee ra.

⁴ Ala bara e xa seedejɔxɔya fari isa tɔnxumae
ra, fe magaaxuxie, kaabanako mɔɔli birin, nun
bunae ra Xaxili Sεniyεnxi naxee fixi e ma a
waxɔnki.

⁵ Ala mu mangεya fima malekεe ma tina e xa
dunija yamari, muxu dunija naxan xa fe falafe
wo bε yi ki.

⁶ Yi seedejɔxɔya sεbεxi Kitaabui kui:
«Munse lanxi adama ma,
i to i majɔxunma a xa fe ma?
Munse lanxi adama xa di ma,
i to i jεngi sama a xa fe xɔn ma?

⁷ I bara a ragoro malek   bun ma waxati don-doronti kui.

I bara dariy   nun biny   fi a ma,

⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa mang  ya bun ma, sese mu na a mu naxan yamarima. K  n   won mu se birin toma a xa mang  ya bun ma sinden.

⁹ Won munse toma? Ala naxa Isa ragoro malek   bun ma waxati dondoronti kui, k  n   Isa xa fax   naxa findi xunnakeli nun biny   ra a b  . Na kui, Ala naxa hinne won na, a Isa faxa adamadi birin   x  c  s ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin na a tan nan b  . A man wama adamadi gbegbe xa so a xa n  re kui. Na kui, a nu lanma a xa e Rakisima xa fe rakamali t  ore ra.

¹¹ Naxan adamadie raseniy  nma, nun naxee raseniy  nxi, e birin fatanxi Baba ker  n nan na. Na kui, a mu yaagi e xilide a ngaxakerenyie.

¹² A naxa a masen, «N i xili masenma n   n ngaxakerenyie b  , n i mat  x  oma n   nama tagi.»

¹³ A man naxa a masen, «N nan n ma lanteya sama Ala nan ma.» A man naxa a masen, «N na be, muxu nun die Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fax   ra, Isa fan naxa a yet   misaali e ra, alako a xa no Ibulisa xun nakanade a yet   xa fax   saabui ra. Fax   senbe   nu na Ibulisa nan yi ra.

¹⁵ Isa naxa a yet   misaali a ngaxakerenyie ra alako a xa e ratanga fax   xa gaaxui ma e xa dunipneigiri kui, naxan luxi alo konyiya.

¹⁶ A na birin naba Iburahima b  ns  s   nan malife ra, a mu a raba malek   bun ma.

¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yete maniya a ngaxakerenyie ra, alako a xa no serexedubε kuntigi wali rabade kinikini nun tinxinyi ra Ala bε, a fa findi nama xa yunubie xafarima ra.

¹⁸ Isa fata mixie malide e xa maratantanyi kui, barima a fan maratantanyi nun töre kolon ne.

3

Isa nun Annabi Munsa

¹ Na kui, n ngaxakerenyi seniyenxie, wo tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa ti Isa ra, Ala xa xεera nun a xa serexedubε kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma.

² A tinxin ne Ala bε, naxan nu bara a ti na wali ra, alo Annabi Munsa fan a rabaxi ki naxε Ala xa banxi kui.

³ Isa xa binyε dangi Munsa gbe ra, alo banxit ixa binyε dangixi a xa banxi ra ki naxε.

⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, kono Ala nan dunija birin daaxi.

⁵ Annabi Munsa findixi konyi dugutεgε nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedejoxçya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide.

⁶ Kono Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutεgε nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matçxçε ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo nəngi sa Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi xɔn ma. A səbəxi,

«Xa wo bara a xui ramε to,

⁸ wo naxa wo kobe raso a ra,

alo wo a rabaxi ki naxε gbengberenyi ma.

Na temui a nu wo matofe nε,
kɔnɔ wo naxa a matandi.

⁹ Menni wo benbae bara kata e xa n mato.
E naxa n ma wali to jε tongo naani bun ma.

¹⁰ Na kui, n naxa xɔnɔ na waxati mixie ma.
N naxa a fala, «E bɔjε makuya n na temui birin,
e mu n ma sεriyε kolon.»

¹¹ Na na a ra n naxa n kali xɔnε kui,
«E mu soma n ma malabui kui feo!»»

¹² N ngaxakerenyie, wo xa mεenι wo yetε ma
a fanyi ra alako wo bɔjε naxa lu jaaxuna nun
danxaniyatarena kui, wo fa gbilen Ala fɔxɔ ra,
Ala naxan na na.

¹³ Lɔxɔ yo lɔxɔ wo xa wo bore ralimaniya. Wo
xa gbilen na ma lɔxɔε birin alako yunubi naxa
fa wo nɔ, wo bɔjε fa balan Ala mabiri.

¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi
Sugandixi ra alɔ won a fɔlɔxi ki naxε, lanyi bara
lu won nun Isa tagi.

¹⁵ A sεbεxi Kitaabui kui,
«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra,
alɔ wo a rabaxi ki naxε wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to gε a xui ramεde?
Mixie xa mu a ra naxee mini Misira bɔxi ra
Annabi Munsa saabui ra?

¹⁷ Ala xɔnɔ ne ndee ma jε tongo naani bun
ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa
sɔntɔ gbengberenyi ma?

¹⁸ Ala a kali nde bε a e mu soma a xa malabui
yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi?

¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danx-
aniyatarena nan a niya e mu so.

4

Malabui danxaniyatœe bε

¹ Ala xa laayidi, a naxan tongo won bε sofe a xa malabude, na mu kanaxi. Wo xa fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo bε.

² Won bara na xibaaru fanyi mε alɔ booree a mexi ki naxε, kɔnɔ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatarena xa fe ra.

³ Kɔnɔ won tan naxee bara la a ra, won fama ne sode na malabude kui. A sεbεxi na xa fe ra,
«N to xɔnɔ e ma, n naxa n kali,
e mu soma n ma malabude.»

Kɔnɔ Ala xa wali bara jɔn kabi dunija fɔlε,

⁴ barima a sεbεxi Kitaabui kui na lɔxɔε soloferε nde xa fe ra,

«Lɔxɔε soloferε nde Ala xa wali naxa kamali. A
naxa a malabu.»

⁵ A man sεbεxi Kitaabui kui, «E mu soma n ma malabude.»

⁶ Ala nu bara a janige mixi ndee xa so a xa malabude kui, kɔnɔ na mixi singe naxee na xibaaru mexi, e mu so e xa danxaniyatarena xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi Ala bara lɔxɔε gbεtε sugandi naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a xɔnnakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda saabui ra,

«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma nu, Ala man mu nu lɔxɔε gbεtε xa fe falama nu.

⁹ Han ya malabui luxi Ala xa jama bε e mu naxan sɔtɔxi sinden.

10 Naxan soma Ala xa malabui kui, a a malabuma ne a xa wali birin ma, alɔ Ala malabuxi a xa wali kui ki naxε.

11 Won xa fe birin naba sofe ra na malabui kui, alako mixi yo naxa bira tantanyi kui alɔ Isirayilakae a rabaxi ki naxε.

12 Ala xa masenyi sɛnbe gbo, a walima mixi bɔŋε ma. A xaŋεn dangife santidegema dε firinyi ra. A soma won bɔŋε nun won sondonyi nan kui, a so won sɔɔra nun won nadɔxɔdee xɔn. A won sondonyi waxɔnfe nun maoxunyi birin makiiti.

13 Nimase yo mu nɔma a nɔxunde Ala ma. Ala fe birin toma ne, fe birin dɛntɛgɛ fama sade a tan nan bε.

14 Isa, won ma serexedube kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya fɔxɔ ra won bara naxan makεnen.

15 Won ma serexedube kuntigi won ma sɛnbɛtareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mɔɔli birin na alɔ won tan, kɔnɔ a mu a no.

16 Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne sɔtɔ a temui.

5

Isa won ma serexedube kuntigi

1 Serexedube kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie bε, alako a xa hadiya nun serexε mɔɔli birin ba yunubie xa fe ra.

² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e lœxi, barima a fan na e ya ma, a tantanma.

³ A xa sənbətareya a niyama ne a xa sərəxə ba a yətə xa yunubie bə, a nun nəma xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu nəma yi binyə sətəde a yətə ra, fo Ala a xili alç a Haruna xili ki naxə.

⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu sərəxədubə kuntigi binyə sətə a yətə xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra,

«To i bara findi n ma di ra.

N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man səbəxi Kitaabui kui,
«I bara findi sərəxədubə ra abadan,
Melekisedeki məɔli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa dunijəigiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba ne barima a a kolon a Ala nan nu nəma a ratangade faxə ma. Ala bara a xa duba suxu, barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma.

⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, kənə na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi tɔɔre nan na a bə.

⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi sətə.

¹⁰ Ala naxa a ti sərəxədubə kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbegbe na na kui muxu wama naxan masenfe wo bə, kənə na tagi rabafe xɔɔxɔ, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra.

¹² A nu lanma wo xa findi karamɔxɔ ra yi waxati, kənə han yakɔsi wo hayi na karamɔxɔ nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxı fahaamude

sinden, alɔ diyօrε naxan mu fata sube donde, fo a xa xijε min sinden.

¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gexi tinxinyi kolonde, a mu mɔxi a xa danxaniya kui. A luxi alɔ diyօrε naxan xijε gbansan minma.

¹⁴ Kɔnɔ mixi naxan mɔxi a xa danxaniya kui, naxan bara ge tinxinyi nun tinxintareya tagi raba kolonde, a nɔma ne xaranyi tilinxsi fan kolonde. A tan luxi alɔ xemɔxi naxan baloma sube fanyi ra.

6

Ala xa seriye tilinxsi

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali naaxi bεjinfε naxan mixi xaninma yahannama,

² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xɔora, bεlexε safe mixie ma, kelife faxε ma, nun Ala xa kiiti dɔnxɔε.

³ Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

⁴ Mixi naxan bara ge Ala xa naiyalanyi tote, naxan bara Ala xa ki nemunnemun, Ala Xaxili Seniyenxi bara lu naxan bε,

⁵ naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala senbe kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama,

⁶ xa a sa li na mixi mɔɔli bara danxaniya bεjin, a mu nɔma tuubide sɔnɔn. A luxi alɔ a man bara

Ala xa Di mabanban wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi nama ya xɔri.

⁷ Bɔxi naxan bara tune ye sɔtɔ a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi bɛ, Ala baraka ragoroma ne a ma.

⁸ Kɔnɔ bɔxi naxan tunbe nun nooge tun naminima, na bɔxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a rajɔnyi a fa gan.

⁹ Muxu xanuntenye, hali muxu xa wɔyεnyi xɔrɔxɔ, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan xɔn, naxan findi kisi kira ra.

¹⁰ Ala tinxin, a mu neemuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi seniyentɔee bɛ. Han ya wo na na wali nan kui.

¹¹ Muxu wama ne wo xa wo tunnabɛxi na birin kui han a rajɔnyi, alako wo xa fe sɔtɔ wo wo xaxili tixi naxan na.

¹² Wo naxa wo tunnaxɔnɔ. Wo xa bira danxaniyatɔee xa misaali fɔxɔ ra, naxee ke sɔtɔma Ala naxan laayidixi e bɛ. E na sɔtɔma e xa danxaniya nun e xa tunnabɛxi nan saabui ra.

¹³ Ala to laayidi tongo Iburahima bɛ, a mu no a kalide fe nde ra naxan gbo a bɛ. Na na a ra, a naxa a kali a yɛtɛ ra,

¹⁴ a falafe ra,

«N baraka sama ne i xa fe. I bɔnsɔe wuyama ne.»

¹⁵ Iburahima to ge mamɛ tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a bɛ.

¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a bɛ. Na marakali senbe firma ne a xa wɔyεnyi ma, alako mixi naxa no na matandide.

¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee bε, e xa a kolon Ala xa nate mu masarama.

¹⁸ Ala naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa no limaniya xungbe sotode. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin nabolo a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra.

¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a luma ne alo hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki ne naxan na a xa hɔrɔmɔlingira kui dugi gbakuxi xanbi ra,

²⁰ Isa soxi dənnaxe won ya ra, a xa findi won ma serexedubε kuntigi ra abadan, alo Melekisedeki.

7

Serexedube Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mange ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedubε nan na. Iburahima to ge mange ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a bε.

² Iburahima naxa farile fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mange tinxinx.» A man nu findixi Salamu mange nan na, naxan xili fasarima yi ki «bɔnɛsa mange.»

³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya fɔlɔxi temui naxε, a nun a jɔn temui, na fan mu kolon. Na kui, a luxi ne alo Ala xa Di, naxan findixi serexedubε ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxε. Hali won baba Iburahima, a naxan sɔtɔ a wasaso se ra, a naxa na farile fi a ma.

⁵ Ala xa səriyε a falama nama xa farile so Lewi bɔnsɔε yi ra, naxan findixi sərexedubee ra. Na nama fan kelixi Iburahima bɔnsɔε ne, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ Kɔnɔ Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi bɔnsɔε xa taruxui kui, Iburahima naxa farile so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Iburahima laayidi kanyi bε.

⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore bε, a tide gbo na kanyi bε.

⁸ Lewi xa mixi naxee farile rasuxuma, e faxama ne, kɔnɔ Melekisedeki tan mu faxaxi.

⁹ Na kui, a luxi ne ałɔ Lewi, naxan luma farile rasuxu ra, a nu bara farile fi Melekisedeki ma Iburahima saabui ra,

¹⁰ barima Lewi bɔnsɔε nu na a benba Iburahima fate i, a naralan Melekisedeki ra temui naxε.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu nɔma kamalide Lewi bɔnsɔε xa sərexedubεna saabui ra nu, nama Ala xa səriyε sɔtɔxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa sərexedubεna ma nu, naxan mu fatanxi Haruna bɔnsɔε ra.

¹² Sərexedubεna na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi bɔnsɔε ne sərexedubε mu na bɔnsɔε naxε.

¹⁴ Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bɔnsɔε ne. Annabi Munsa mu yaamari yo fi na bɔnsɔε mixie ma e xa sərexedubε wali raba.

¹⁵ Muxu naxan masenxi, a fiixε, barima sərexedubε gbεtε bara mini, naxan maniya Melekisedeki ra,

¹⁶ naxan mu findixi sərəxədubə ra a bənsəə xa fe ra. Na kanyi findixi sərəxədubə ra, barima faxə mu nə a ra.

¹⁷ Yi seedeñəxçoya bara raba a xa fe ra,
«I findixi sərəxədubə nan na abadan,
Melekisedeki daaxi.»

¹⁸ Yaamari singe bara ba na a xa sənbətareya xa fe ra, a mu nu nəma a xa wali rabade.

¹⁹ Na yaamari mu nə fefe rakamalide, kənə fe nəsənə bara mini won xaxili tima naxan na, naxan nəma won malide won makərede Ala ra.

²⁰ Na fe nəsənə mu tixi marakali xanbi.
²¹ Sərəxədubə singee bara wali suxu marakali xanbi, kənə Isa nan findixi sərəxədubə ra yi marakali ra Ala naxan masenxi,

«Marigi bara a kali, a mu a xa nətə masarama:
I tan nan findixi sərəxədubə ra abadan.»

²² Na kui, Ala bara saatə tongo won bə Isa saabui ra, naxan fan boore bə.

²³ Na xanbi, sərəxədubə singee nu wuya, barima e to faxa, mixi gbətəe nu tima e jəxəə ra.

²⁴ Kənə Isa tan mu faxama, a buma nə abadan. A xa sərəxədubəja mu radangima mixi gbətəe ma.

²⁵ Na nan a toxi a nəma mixi rakiside naxan a makərema Ala ra a tan saabui ra. A nijə to a ra, a nəma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire abadan.

²⁶ Won hayi na na sərəxədubə kuntigi məɔli nan ma naxan səniyən, yunubi mu na naxan ma, naxan mu fe jaaxi yo kolon, naxan mu luma yunubitəə ya ma, naxan xa fe itexi dangife koore ra.

²⁷ Isa mu luma alɔ boore sərəxədubə kuntigie, naxee lanma e xa sərəxə ba lɔxɔ yo lɔxɔ e xa yunubie xa fe ra, a nun ɲama xa yunubie xa fe ra. A tan bara a yete ba sərəxə ra kerenyi ra.

²⁸ Yaamari singe nu mixi sənbətaree nan tima sərəxədubə kuntigie ra, kɔnɔ na marakali nɛɛnɛ naxan faxi na yaamari singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti sərəxədubə kuntigi ra, naxan bara gɛ kamalide abadan.

8

Ala xa saate nɛɛnɛ

¹ Masenyi xunyi nan ya: Won ma sərəxədubə kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

² A walima Ala xa hɔrɔmɔlingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie bɛlɛxə fɔxi mu naxan na.

³ Sərəxədubə kuntigi birin lanma a xa sərəxə mɔɔli birin ba Ala bɛ. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi sərəxədubə fan yi ra a naxan bama sərəxə ra.

⁴ Xa won ma sərəxədubə kuntigi nu na dunija nu, a mu nu findima sərəxədubə ra nu, barima Ala xa yaamari jan bara mixi gbetee ti na sərəxə wali ra.

⁵ Na mixie Ala batuma hɔrɔmɔlingira nan kui, naxan misaalixi hɔrɔmɔlingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsa yamari hɔrɔmɔlingira tife ra, a falafe ra,

«A mato a fanyi ra,
i xa hɔrɔmɔlingira ti
alɔ a masenxi i bɛ geysa fari ki naxɛ.»

6 Kono yakosi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali soto naxan tide gbo boore serexedubee xa wali be tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a faxi saate naxan na, na fan saate fori be. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

7 Xa na saate singe nu nom a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu.

8 Ala naxa yi marakorosi raba nama ra,
«Marigi xa masenyi nan ya:
Waxati na fafe,
n saate neene tongoma Isirayila nun Yudaya
nama be temui naxe.

9 Na mu luma alo na saate singe
n naxan tongo e benbae be,
n e ramini Misira bixi ra temui naxe.
E to n ma saate bejin,
n fan naxa e bejin.

Marigi xa masenyi nan na ki.

10 Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila nama
be,
na waxati dangi xanbi.

Marigi xa masenyi nan ya:
N nan n ma seriye rasoma ne e xaxili kui,
n a sebe e sondonyi ma.
N findima e Marigi Ala nan na,
e fan findi n ma nama ra.

11 Mixi yo mu a boore matinkanma,
mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi be,
<I xa Ala kolon,>
barima na waxati e birin n kolonma ne,
kelife mixi xuri ma han mixi xungbe.

12 N dijema ne e xa tinxitareya ma,

n e xa yunubie xafarima nε.»

¹³ A to yi saate xili fala saate nεεnε, a bara boore findi saate fori ra. Saate fori tan lanma a xa ba na, a tide mu na sɔnɔn.

9

Ala xa Mixi Sugandixi xa sereχe

¹ Saate singe bun ma, yaamari ndee nu na batui xa fe ra, nun Ala xa hɔrɔmɔlingira xa fe ra, naxan nu na dunipa.

² Na hɔrɔmɔlingira to ti, yire nde nu na naxan nu xili yire səniyɛnxi. Lanpui nu na a kui, a nun teebili sereχe taami nu saxi naxan ma.

³ Yire səniyɛnxi firin nde nu na dugi gbakuxi xanbi ra, naxan nu səniyen dangife boore ra.

⁴ Surayi ganse xεεma daaxi nun saate kankira nu na na yire kui. Xεεma nu saxi saate kankira birin ma. Tɔnbili xεεma daaxi mana nu ragataxi naxan kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun walaxεε, saate sεbεxi naxee ma, e birin nu na na saate kankira kui.

⁵ Ala xa maleke nɔrɔxi masolixi firinyi nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari yire makoto. A mu lanma won xa so na wɔyεnyi birin kui yakɔsi.

⁶ Na yire to ge yailande na ki, sereχedubε nu luma so ra na yire səniyɛnxi singe nan kui, e e xa wali raba naa.

⁷ Kɔnɔ sereχedubε kuntigi nan gbansan nu nɔma sode na yire səniyɛnxi firin nde kui. Nε yo nε a nu soma naa sanmaya keren, a wuli xanin

a xa yunubie nun jama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a kolontareya ma.

⁸ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nu wama a masenfe ne a yire naxan nu seniyen dangife yire birin na, a menni mu nu rabixi mixie be na hɔrɔmolingira singe xa waxati.

⁹ Na birin findixi misaali nan na yi waxati mixie be. A a masenma a na sereχe birin mu nɔma batulae xaxili raseniyende.

¹⁰ Na yaamari singee, donse, minse, nun sali ye xa fe ra, e nu fixi mixie ma e xa yunubie nan xa fe ra, han waxati neεne fama temui naxe.

¹¹ Ala xa Mixi Sugandixi to findi won ma sereχedube kuntigi ra, a bara fa heeri ra, a naxan sɔtɔ won be. A bara so Ala xa hɔrɔmolingira fanyi kui, adamadi mu naxan yailanxi yi bende fuji fari.

¹² Kono a mu so si kontonyi nun ninge wuli xa ra, a so na yire seniyenxi fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare nan na adamadi be naxan mu nɔnma abadan.

¹³ Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun te xube naxan fatanxi ninge sereχe ra a sa mixi seniyentaree ma, xa na fe moɔli nɔma mixi raseniyende nu,

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dangima xε na ra? A naxa a yete ba sereχe kamalixi ra Ala be, Ala Xaxili Seniyenxi xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili raseniyen wali jaaxie ma, naxee won faxama. A na raba ne won be alako won xa Ala Niŋe batu.

¹⁵ Na kui, a bara findi saabui ra yi saate neεne

xa fe ra, mixi xilixie xa ke sotō naxan buma abadan, alō a laayidixi e be ki naxe. A faxa na nan ma, a findi xunsare ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate fori xa waxati bun ma.

¹⁶ Saate naxan findi ke fe ra, na mu kamalima sinden, fo saate tongoma faxa.

¹⁷ Ke mu nōma sotode beenun saatetongoe xa faxa. A mu sotōma saatetongoe baloxi temui naxe.

¹⁸ Na nan a toxi na saate singe mu tongoma wuli xanbi.

¹⁹ Annabi Munsa to Ala xa seriye masen nama be, a naxa ningee nun si kontonyie wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun nama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi burexe nun yexee xabe gbeeli ra, a fa a fala, a naxe,

²⁰ «Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.»

²¹ Annabi Munsa man naxa wuli kasan hōrōmōlingira ma, a nun hōrōmōlingira yirabase birin ma.

²² A seriye ki ma, fayida se birin naseniyenma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³ A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa raseniyen serexee ra. Ariyanna xa maraseniyenyi rabama serexee nan na naxee fan booree be.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi hōrōmōlingira xa kui adamadie naxan yailanxi, naxan misaalixi hōrōmōlingira ra naxan na ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dentegē sa Ala be.

²⁵ A mu soxi naa sanya wuyaxi, alō serexedubē

kuntigi naxan soma Ala xa hɔrɔmɔlingira kui jne
yo jne wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra.

²⁶ Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi
nu lanma ne a xa tɔɔrɔ sanmaya wuyaxi kabi
dunipa fole ra. Kono na mu a ra. Yakosi yi waxati
dɔnχɔɛ, a naxa mini sanmaya kerɛn, alako a xa
yunubi xa fe kana a yete sereχe saabui ra.

²⁷ Adamadie faxama ne sanya kerɛn, e fa
makiiti.

²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faxa sanmaya
keren, alako a xa yunubi ba mixi gbegbe ma. A
man fama ne a firin nde, kono na waxati a mu
fama yunubie xa fe xa ra, a fama mixie nan be
naxee xaxili tixi kisi ra.

10

Isa xa sereχe

¹ Annabi Munsa xa seriyɛ misaalixi fe fanyi
nan na naxan fama fade. A findixi misaalii
gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsa
xa seriyɛ mu nɔma Ala batulae raseniyende
kerenyi ra, na sereχe saabui ra naxee bama jne
yo jne.

² Xa a sa li a nu nɔma e raseniyende nu, mixie
mu nu luma sereχe ba ra temui birin, barima
sereχe kerɛn gbansan nu nɔma e xa yunubi birin
xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe maŋɔxunyi
yati mu luma e xunyi.

³ Kono jne yo jne na sereχe findima maratuse
nan na mixie be a yunubie na e ma.

⁴ Tura nun si kontonyi wuli mu nɔma yunubie
bade.

⁵ Na nan a taxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so dunija, a naxa a masen Ala bε,
«I mu wama sereχe xɔn.
I mu wama hadiya xɔn.
I bara fate yailan n bε.

⁶ I mu wama sereχe gan daaxi xon ma,
i mu wama sereχe yunubi xafari daaxi fan xon
ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa.
A sebexi n ma fe ra Kitaabui kui,
Ala, n na fafe i sago rabade.»

⁸ Singe a naxa a masen,
«I mu wama sereχe yo xon ma.
E mu rafan i ma.
I mu wama hadiya yo xon ma.
I mu wama sereχe gan daaxi xon ma,
i mu wama sereχe yunubi xafari daaxi fan xon
ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu toma a
xa seriye kui.

⁹ Na dangi xanbi, a bara a masen,
«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»
Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin nde
xa ti.

¹⁰ Na janige nan a niyaxi won naseniyenxi Ala
xa Mixi Sugandixi Isa fate saabui ra, naxan baxi
sereχe ra kerenyi ra.

¹¹ Sereχedube birin e xa wali rabama lɔxɔ yo
lɔxɔ. E luma sereχee ba ra naxee mu nɔma
yunubie xafaride.

¹² Kɔnɔ Isa tan, a to ge sereχe kerem bade
yunubie xa fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi
ma, a luma dɛnnaxe abadan.

¹³ A na a mamɛfe a xa ti a yaxuie ma,

14 barima a bara mixie rakamali kerenyi ra, a naxee raseniyenxi a xa serexē kerenyi saabui ra.

15 Ala Xaxili Seniyenxi na tagi rabama won bε yi masenyi ra. A singe, a naxa a masen,

16 «Sate nan ya n naxan tongoma Isirayila bɔnsɔε bε:

Na waxati na dangi,
n nan n ma seriye luma nε e bɔjε ma,
n na sεbεma nε e sondonyi ma.»

17 A man naxa a masen,

«N mu ratuma e xa yunubie
nun e xa wali kobie ma sɔnɔn.»

18 Yunubi na gε xafaride temui naxε, serexē mu bama na yunubi xa fe ra sɔnɔn.

19 N ngaxakerenyie, na kui won bara limaniya sɔtɔ sofe ra na yire seniyenxi fisamante kui Isa wuli saabui ra.

20 Isa bara na kisi kira nεεnε rabi won bε, alako won xa dangi na dugi ra naxan gbakuxi hɔrɔmɔlingira kui a fate saabui ra.

21 Won ma serexedube kuntigi to tixi Ala xa banxi xunyi ra,

22 won xa won makɔrε Ala ra bɔjε fiixe nun danxaniya ra. Na danxaniya won nalimaniyama nε, barima won bɔjε raseniyenxi won ma yunubie ma, won fate fan maxaxi ye tinse ra.

23 Won xa won xaxili ti Ala ra tunnabexi kui, barima naxan laayidi tongoxi won bε, a mu nɔma na kanade.

24 Won xa mεeni won bore ma, alako won xa won bore ralimaniya won xa lu xanunteya nun wali fanyi kui.

25 Won naxa won ma malanyie rabolo de, alɔ ndee na a rabafe ki naxe. A lanma won xa won bore ralimaniya. Won to a kolon Ala xa lɔxɔe na fafe, won naxa tagan na ma.

26 Xa a sa li, won Ala xa nɔndi kolon, kɔnɔ won man nu fa lu yunubi raba ra won janige ra, sereχe gbete mu na sɔnɔn naxan nɔma won ma yunubie xafaride,

27 fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti ya ra, naxan findima tɛ mankanɛ ra a matandilae bɛ.

28 Xa mixi nde Annabi Munsa xa seriye matandi, e a faxama ne kinikinitarena kui, seede firin xa na mu a ra saxan xa seedeŋɔxɔya saabui ra.

29 Kɔnɔ jaxankate dangima na tan na mixie bɛ, naxee Ala xa Di maboronma e sanyi ra, e a xa saatɛ wuli rasɔtɔ naxan e raseniyenxi, e Ala Xaxili rasɔtɔma naxan hinnexi e ra.

30 Won yi masenyi kanyi kolon,
«N tan nan mixi gbeŋɔxɔma,
n tan nan e sare fima e ma.»
A man sebexi, «Marigi fama ne a xa jama makiitide.»

31 Ala Njɛ xe jaxankate magaaxu.

32 Wo xa ratu na lɔxɔe singee ma. Wo to naiyalanyi to, wo naxa wo tunnabexi gere xɔrɔxɔe kui naxan findixi tɔɔre ra wo bɛ.

33 E naxa wo konbi, e naxa wo jaxankata jama ya xɔri. Wo fan naxa lu mixie seeti ma, naxee bara na tɔɔre mɔɔli sɔtɔ.

34 Wo naxa kinikini geelimanie ma, wo naxa tin a ra seewɛ kui e xa wo harige ba wo yi ra, barima wo a kolon harige nde na wo be naxan dangi na boore ra pon, a bu abadan.

³⁵ Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi naxan na, barima na sare gbo.

³⁶ Wo hayi na tunnabexi ma, alako wo xa Ala sago rakamali, wo fa fe sɔtɔ a naxan laayidixi wo bɛ.

³⁷ A sɛbɛxi,
«A gbe mu luxi sɔnɔn.
Naxan lanma a xa fa, a fama nɛ,
a mu dugundima.

³⁸ N ma tinxintɔε kisima nɛ danxaniya saabui ra.
Kɔnɔ xa a sa li a man naxa gbilen xanbi,
n mu ñɛlexinma a xa fe ra.»

³⁹ Won mu findixi fe rabɛninyie xa ra, naxee xa fe xun nakanama. Won tan findixi danxaniyatɔεe nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

¹ Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma a ya ra, a a kolon nɔndi nan a ra.

² Won benbae xili fanyi sɔtɔ na nan ma.

³ Danxaniya saabui ra, won a kolon a Ala nan dunjia daaxi a xa masenyi ra. Se naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan mu toma.

⁴ Danxaniya saabui ra, Habila naxa serɛxɛ ba Ala bɛ naxan nu fan dangife Kabila gbe ra. Ala naxa na serɛxɛ suxu, a Habila findi tinxintɔε ra a xa danxaniya saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a naxan nabaxi danxaniya ra na findima nɛ masenyi ra won bɛ.

⁵ Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te koore ma, a mu faxa. Mixi yo mu nɔ a tote, barima Ala nu

bara a rate koore ma. Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a Enoki rafan a ma.

⁶ Mixi mu nōma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makōremma Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare fima naxee a fenma.

⁷ Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a bē beenun a xa dunija li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunija bē. Nuha naxa tinxinyi sōtō ke ra a xa danxaniya saabui ra.

⁸ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa Ala xui ratinmē sigafe ra bōxi ma a mu dēnnaxan kolon, alako a xa mənni sōtō ke ra.

⁹ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa sabati na bōxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a bē. A naxa lu mənni ało xōrē a xa kiri banxie kui, ało Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na ketongoe ra.

¹⁰ A nu na a mamefe a xa taa senbema sōtō, Ala taa naxan kōrinxī, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara dibaritare fan naxa nō di baride pēlexēforjna kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama.

¹² Na nan a to, xemē kerēn saabui ra, xemoxi naxan mu nu nōma di sōtōde sōnōn, na naxa bōnsōe xungbe sōtō, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na koore ma, a nun məyənyi xasabi ra naxan na baa dē ra. E kōnti mu nōma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxa e xa danxaniya kui, e mu fee sōtō naxee nu laayidixi e bē. E nu laxi a ra a

fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xɔŋee nan na dunija bende fupi fari.»

¹⁴ Mixi naxee na fe mɔɔlie falama, e a masenfe ne a e na taa gbete fenfe e sabatima dənnaxe.

¹⁵ Xa e kelide xɔli nu bara e suxu nu, e nu nɔma gbilende naa.

¹⁶ Kɔnɔ e nu taa gbete fenma naxan fan e kelide bɛ, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e bɛ.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Iburahima mu tondi Isiyaga bade sereχe ra, Ala nu a matoma temui naxe. A mu tondi a xa di kerenyi bade sereχe ra, di naxan nu laayidixi a bɛ,

¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra,
«Isiyaga nan findima i bɔnsɔe ra,
i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Iburahima nu a kolon a Ala senbe gbo, hali Isiyaga faxa, a nu nɔma na rakelide faxe ma. Fayida na nan naba missали ra, barima Ala a xa di ragbilen ne a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu bɛ e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die bɛ, a nu luxi dendoronti a xa faxa. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makɔre, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira bɔxi ra temui naxe.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsa to bari, a barimae naxa a nɔxun kike saxan bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mange xa yaamari ya ra.

²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsa to mɔ, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra.

²⁵ A naxa wa a xɔn ma, a xa tɔɔre sɔtɔ Ala xa nama ya ma, dine a xa nelexin yunubi ra waxati dunkedi bun ma.

²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan sɔtode yare.

²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa keli Misira bɔxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xɔne ya ra. A naxa a tunnabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma.

²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa Saya-maleke Dangi Sali raba, a wuli kasan naadee ma, alako sayamaleke naxa Isirayilakae xa di singee faxa.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xu-lunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e fɔxɔ ra, e naxa madula ye xɔɔra.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yete ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofera bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirie ya ma, barima a nu bara Isirayilaka yire rabenye yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sɔnɔn? Waxati mu luma n bɛ n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namijɔnmæe xa fee fala.

³³ Danxaniya saabui ra, e naxa nɔ mangataae ra, e naxa nelexi tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi sɔtɔ, e naxa nɔ yete xaaŋɛe ra,

³⁴ e naxa ratanga tε xungbe nun santidεgema ma, e xa senbetareya naxa findi senbe ra, e naxa senbe sɔtɔ gere kui, e fa sɔɔri galie keri.

³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixi faxε ma. Mixi ndee naxa naxankata, e tondi minide na tɔɔrε kui, alako e xa marakeli fanyi sɔtɔ.

³⁶ Mixi ndee naxa bɔnbo, e mayele sɔtɔ, e lu geeli kui, e xirixi yɔlɔnxɔnyi ra.

³⁷ Mixi ndee naxa magɔnɔ, e naxa tɔɔrɔ, e naxa a ibolon, e naxa faxa santidεgema ra. Ndee naxa lintan, yεxεs nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e naxankataxi, e halakixi,

³⁸ e nu fa lintan gbengberenyi ma, geyae longori ra, fɔnmæe nun yilie kui. A mu nu lanma dunjna mixie xa na binyε sɔtɔ na danxaniyatɔεe xa lu e ya ma.

³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyi sɔtɔ e xa danxaniya saabui ra, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e bε.

⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyi janige won bε naxan dangi fe singe ra.

12

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatɔε gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunjna bε, e man xa findi misaali ra won bε. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won tɔɔrɔma won ma jere kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xɔn ma Ala naxan saxi won ya ra.

² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won bε, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin ne wuri magalanbuxi xa tɔɔre ra, alako a xa seewa yare. A mu gaaxu na yaagi ra. Na kui, a xa faxε dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyi ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a tɔɔrɔxi ki naxε yunubitɔee saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra.

⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini.

⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara neemu Ala xa masenyi ma wo ralimaniyaxi naxan na, a falafe ra,

«N ma di, i naxa yo Marigi xa marakɔrɔsi ma, limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma tɛmui naxε.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma.

A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e naxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe ne alo a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma?

⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alo di birin xuruma ki naxε, a luxi ne alo wo mu findixi a xa die ra, a lima a halale mu wo ra.

⁹ Won babae won xuruma dunija, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi?

¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yetε xaxili ra, kɔnɔ Ala tan won xuruma won ma munafanyi yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa səniyεnyi kui.

11 Na xurui xɔrɔxɔ, a mu mixi rasεεwama a fɔle, kɔnɔ a dɔnxɔε ra, a fɔxi tinxinxı raminima nε yare bojɛsa kui.

12 Na na a ra, wo xa wo sεnbe so, wo tan naxee bεlexεe taganxi, naxee xinbi tɔɔrɔxi.

13 Wo xa wo jεrε kira tinxinxı xɔn ma, alako mabεnyie naxa telexun, e xa yalan.

14 Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu sεniyεnyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma.

15 Wo xa mεenι wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xɔnɔ ra wo bore ma, na fa mixi gbegbe tɔɔrɔ wo ya ma.

16 Wo mεenι de! Wo naxa yεnε raba. Wo naxa seriye kana alɔ Esayu, naxan a xa foriŋa tide masaraxi bande lenge kerɛn xa fe ra.

17 Wo a kolon a to nu waxy a baba xa duba a bε, a xa foriŋa ke sɔtɔ, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, kɔnɔ a baba mu tin na ra.

18 Wo mu wo makɔrε na yire ra wo xa wo bεlexε din a ra alɔ Isirayilakae fe naxan to gbengberenyi ma. Te nun nuxui fɔɔrε nu na geya fari dεnnaxε, foye xungbe nu bɔnbɔ a ra.

19 Wo mu sara xui nun Ala xui magaaxui mεxi. Isirayilakae to na mε, e naxa Munsa mayandi alako e naxa na xui mε sɔnɔn.

20 E naxa gaaxu Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi geya ra, na kanyi fama nε magɔnɔde, a faxa.»

21 Na fe nu magaaxu han Annabi Munsa naxa a fala, «N bara gaaxu han n bara sεrεn.»

22 Kɔnɔ wo tan bara wo maso Siyoni geya yire ra, Ala Nijε xa taa naxan na ariyanna,

Darisalamu naxan na koore ma, malekε wulu wulu malanxi dənnaxε sεεwε kui.

²³ Ala xa jnama fan na na, naxee xili sεbexi buki kui ariyanna. E findixi Ala xa di singee nan na. Dunija Makiitima Ala na mənni nε, a nun tinxintε nii naxee xa fe bara kamali.

²⁴ Isa fan na naa, naxan bara findi saabui ra saate neεne rakamalife ra, naxan wuli bara findi sεrεxε ra. Na fan dangi Habilə gbe sεrεxε ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi naxee tixi dunija bəndε fupi fari, e to tondi na masenyi ra, e naxa paxankate soto. Yakɔsi, won munse sɔtɔma sɔnɔn xa a sa li won tondima masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan na koore ma?

²⁶ Singe Ala xui naxa bɔxi rasεren, kɔnɔ yakɔsi a bara laayidi tongo, «N man bɔxi rasεrenma nε, kɔnɔ yi biyaasi n koore fan nasεrenma nε.»

²⁷ A to a fala, «n man,» na nu wama a masenfe nε a se daaxi birin nasεrenma nε, a fa kana. Fe naxan mu rasεrenma, na nan luma, a mu kana.

²⁸ Won fama lude mangεya niini naxan bun ma, na tan mu sεrenma, na mu kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binyε ra a wama naxan xɔn,

²⁹ barima won Marigi Ala luxi nε alo te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatεe bε

¹ Wo xa wo tunnabexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui.

² Wo xa xɔŋɛ rasɛnɛ a fanyi ra. Mixi ndee xɔŋɛ yigiyama nɛ, a fa sa li e mu a kolon xa malekɛ na a ra.

³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee naxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e bɛ alɔ wo birin na fate bende keren nan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yɛnɛ nun langoeja naxa lu wo ya ma, barima Ala fama nɛ na seniyentareja makiitide.

⁵ Wo naxa a lu kɔbiri xa fe mile xa wo rajere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so nɛ. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabɛninma, n mu i raboloma.»

⁶ Na nan a toxi won nɔma a falade limaniya ra, «N Marigi n dəmɛnma, n mu gaaxuma. Adama tan nɔma munse rabade n na kɔrɛ?»

⁷ Wo xa ratu wo xa yareratie ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo bɛ. Wo xa e jɛrɛ ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo bɛ.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxɛ xoro, a man na na ki nɛ to, a man luma na ki nɛ abadan, na birin kɛrɛ keren.

⁹ Wo naxa bira xaranyi mɔɔli gbɛtɛe fɔxɔ ra. Wo bɔŋɛ xa sɛnbɛ so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu nɔma wo malide.

¹⁰ Hɔrɔmɔlingira walikɛe mu nɔma sɛrɛxɛ donde naxan baxi won tan bɛ.

¹¹ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi xuruse wuli bama nɛ sɛrɛxɛ ra hɔrɔmɔlingira kui yunubie xa fe ra, kɔnɔ na xuruse fate tan ganma nɛ taa fari ma.

¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa jama raseniyenfe a yetɛ wuli saabui ra, a naxa naxankata taa fari ma.

¹³ Won fan xa bira a fɔxɔ̄ ra na yaagi kui taa fari ma,

¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma sərəxə̄ ra temui birin Isa saabui ra. Na sərəxə̄ findima won ma masenyi nan na naxan a xili matɔxɔ̄ma.

¹⁶ Wo man naxa nɛɛmu fe fanyie rabade mixie bɛ. Wo xa wo booree ki, barima na fe mɔɔlie findima sərəxə̄ nan na naxee rafanxi Ala ma.

¹⁷ Wo xa wo xa yareratie xui ratinmɛ, wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na mɛɛnife wo ma, alako wo naxa gbilen Ala fɔxɔ̄ ra, xa na mu a ra na dɛntɛgɛ sa fama nɛ e tɔɔrɔ̄de. Wo xa fe birin naba alako e xa nɔ̄ na dɛntɛgɛ sade sɛɛwɛ kui bɔjɛ̄ mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu bɛ, barima muxu a kolon muxu xaxili fiixɛ, muxu wama jɛrɛfe fe fanyi mɔɔli birin nan kui.

¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu bɛ, alako n xa nɔ̄ gbilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan bɔjɛ̄sa fima mixi ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli faxɛ ma, Isa naxan mɛɛnima a xa mixie ma a xa saatɛ wuli saabui ra, saatɛ naxan mu kanama abadan,

²¹ Ala xa feɛrɛ birin fi wo ma alako wo xa nɔ̄ a sago rabade. Ala xa fe lu won bɔjɛ̄ ma naxan nafan a ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matɔxɔ̄ na a bɛ abadan. Amina.

²² N ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n bɛ yi masenyi xa fe ra, barima n mu wɔyenyi xɔnkuyaxi a gbe ra.

²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote
bara a yete soto. Xa a mu bu fade, muxu birin
fama ne wo yire.

²⁴ Wo xa wo xa yareratie nun seniyentoe birin
xεεbu muxu bε. Italikae naxee na be, e fan bara
wo xεεbu.

²⁵ Ala xa hinne wo birin na.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2